

Citation: Saygan Tunçay, S., & Saygan Yağız, F. N., Türkiye'deki "Bilgi Uçurma (Whistleblowing)" Makalelerinin Bibliyometrik Profili, BMIJ, (2020), 8(4): 266-295, doi: <http://dx.doi.org/10.15295/bmij.v8i4.1716>

TÜRKİYE'DEKİ "BİLGİ UÇURMA (WHISTLEBLOWING)" MAKALELERİNİN BİBLİYOMETRİK PROFİLİ¹

Sahra SAYĞAN TUNÇAY²

Received Date (Başvuru Tarihi): 20/03/2020

F. Nazlı SAYĞAN YAĞIZ³

Accepted Date (Kabul Tarihi): 24/09/2020

Published Date (Yayın Tarihi): 10/12/2020

Çalışmada ilk yazar Sorumlu Yazar (Corresponding Author) rolündedir.

ÖZ

Anahtar Kelimeler:

Bilgi Uçurma,
Bibliyometri,
Bibliyometrik Analiz,
İçerik Analizi

JEL Kodları:

L29,
M19

Bu çalışmanın amacı yerel yazındaki "bilgi uçurma (whistleblowing)" makalelerinin bibliyometrik profilini ortaya çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda, 01.01.2020 tarihine kadar ulaşılabilen 77 makale, "yılları", "whistleblowing sözcüğü yerine kullanılan Türkçe çeviri sözcükler", "görgül bir araştırma içerip içermedikleri", "yazarların unvanları", "akademisyen olan yazarların çalıştıkları üniversiteler", "birimler", "makalelerin yayınlandıkları dergiler" ve "bu dergilerin 2019 yılı itibarıyla Tr Dizin Ullakbim indeksinde taranıp taranmadıkları" açısından bibliyometrik bir analize tabi tutulmuştur. Buna ek olarak makalelerin "özet" kısımları okunarak "içerik analizi" yapılmış ve odaklandıkları konular ortaya çıkarılmıştır. Türkiye'de "bilgi uçurma" konusuna olan ilginin son yıllarda artış gösterdiği, çeviri sözcük olarak en çok "bilgi uçurma"nın kullanılmış olduğu, makalelerin çoğunlukla görgül bir araştırma içerdikleri, yazar unvanı olarak "Dr. Öğr. Üyeleri"nin çoğunlukta olduğu, daha çok "İİBF" akademik üyelerinin makalelere yazarlık yaptığı, herhangi bir "dergi" ya da "üniversite" odağının olmadığı, "odaklanılan konu" açısından "bilgi uçurma" konusunun en çok "etik, "örgütsel adalet" ve "kültür" konularıyla ilişkilendirilmiş olduğu ulaşılan bazı genel bulgular arasındadır.

Keywords: Whistleblowing Bibliometrics Bibliometric Analysis Content Analysis

JEL Codes: L29 M19

¹ Bu çalışma 23-25 Eylül 2020 tarihlerinde Erciyes Üniversitesi'nde düzenlenen 19. Uluslararası İşletmecilik Kongresi'nde sunulan bildirinin geliştirilmiş ve genişletilmiş halidir.

² Dr. Öğr. Üyesi, Kastamonu Üniversitesi, ssaygan@kastamonu.edu.tr,

<https://orcid.org/0000-0002-1555-1054>

³ Doktora Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, nazlisaygan@gmail.com,

<https://orcid.org/0000-0001-6780-8061>

EXTENDED ABSTRACT

BIBLIOMETRIC PROFILE OF "WHISTLEBLOWING" ARTICLES IN TURKEY

1. LITERATURE

1.1. RESEARCH PURPOSE

This study aims to analyze whistleblowing articles in local literature through bibliometrics. For this purpose, reached 77 articles till 01.01.2020 are subjected to a bibliometric analysis in terms of "years", "translation words used for "whistleblowing" word", "whether the articles are empirical or not", "titles of authors", "universities" and "departments" of academician authors, "journals" and "whether these journals are indexed in Tr Ulakbim index since 2019 or not". Also, "abstracts" of these articles are examined by "content analysis".

1.2. CONTRIBUTION of the ARTICLE to the LITERATURE

When the local literature is searched, there is just one research (Demirci ve Erigüç, 2019) which covers 27 studies made on "health sciences" on the subject "whistleblowing". It is examined by "content analysis". This study is designed and aimed to draw a scientific framework on "whistleblowing" in local literature covering *all disciplines* as management and organization, finance, education, law, communication and health sciences. Also, it is differentiated from the relevant study by using both bibliometric analysis and content analysis to point out the bibliometric profile of the whistleblowing articles. The framework drawn up in line with all the criteria examined in the research may give an idea to researchers who want to study on "whistleblowing" subject about what kind of studies should be carried out in future studies on this subject.

2. DESIGN AND METHOD

Bibliometric studies are essential in terms of revealing the development process of focused subjects in the fields over the years, identifying deficiencies and problems related to the field. They also help researchers to gain a holistic view of the subject. Bibliometrics plays a role as a guide to researchers and opens up new perspectives and provides opportunities for more qualified studies (Broadus, 1987; Kırbeşoğlu et al., 2015; Üsdiken ve Pasadeos, 1992;).

Obtained 77 articles which were published until 01.01.2020 are subjected to a bibliometric analysis in terms of some criteria such as "years", "translation words for *whistleblowing* word", "whether the articles obtained are empirical or not" and "titles of authors". In addition "university and department affiliation of the academician authors", "journals in which they were published" and "whether if these journals have been indexed in Tr Ulakbim index since 2019 or not" are used as criteria. Additionally, "summary" sections of these articles are examined by "content analysis". Also, the articles are subjected to a general evaluation in terms of "article titles".

3. FINDINGS AND DISCUSSION

Some of the general findings of bibliometric analysis can be listed as follows: "Whistleblowing" word was translated into Turkish by 22 different words. The most preferred translation word that was used is "*bilgi uçurma*". 19 articles are conceptual and do not include empirical research, while 58 of them include. All obtained articles are written totally by 119 different authors. Fifteen authors have written more than one article on "whistleblowing" while 13 of them are academicians. The authors (15) who have published more than one article about the subject, published 38 articles of reached 77 articles in total. This finding shows that nearly half of the articles are written by these 15 authors. The titles of authors of 77 articles on "whistleblowing" are mostly "Assist. Prof. Dr." (30 authors). When it is searched if the journals, obtained 77 articles published in, are indexed in Tr Ulakbim index since the beginning of 2019, it is found that more than half of the articles are published in journals indexed in Tr Ulakbim index. Also, it is found that the authors of 77 articles are mostly the members of the Faculty of Economics and Administrative Sciences. Results show that there are many articles about "whistleblowing" in different disciplines (especially "business administration" and "educational sciences") which shows that whistleblowing is a multi-disciplinary concept. It is also remarkable that even "whistleblowing"

subject started to evolve since 2003 in the local literature, some recent “whistleblowing” articles written in 2017, 2018 and 2019 continue to explain what “whistleblowing” is.

With the content analysis of summary sections of “whistleblowing” articles, the subjects that are focused on and not studied at all are revealed. It is achieved that “whistleblowing” is mostly studied about “ethics” (totally nine articles) and “ethics-related” subjects as “ethical climate” and “ethical organizational culture” in local literature. “Organizational justice” (6 articles), “culture” (4 articles), and “organizational commitment” (4 articles) subjects follow up this ranking. In so many studies, whistleblowing subject is evaluated by itself (just one topic). The other subjects studied in relation with “whistleblowing” subject in terms of management and organization science are “organizational silence”, “organizational citizenship behaviour”, “individual values”, “leadership”, “social responsibility”, “nepotism”, “mobbing”, “burnout”, “organizational communication”, “organizational identification”, “organizational support”, “personnel empowerment” and “personality traits”.

4. CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

Compared by years, it is seen that the highest number of articles on “whistleblowing” has been published in recent years and it can be interpreted as “whistleblowing” subject has gained popularity in the local literature in recent years. It is also seen that repeating conceptual studies had been continuing to be written, especially in the last years, even the first article about whistleblowing had been published in 2003. It is also seen that whistleblowing is a multi-discipliner concept by including articles written in different disciplines like management, finance, education, health, communication and law sciences. There is no “university” and “journal” focus on “whistleblowing” although there are journals in international literature which publish articles about ethics-related topics like whistleblowing or organizational dissent such as “Journal of Business Ethics”. The results also show that the most focused subjects in whistleblowing articles are ethics, organizational justice and organizational commitment. When a detailed search is done in international literature, it is seen that there are articles which are focused on the subjects that are not focused on in Turkish literature such as “trust”, “leader-member interaction” and “locus of control”. These subjects can be studied by the authors who want to work on “whistleblowing” in future studies in Turkey. Because more than half of the articles are written by 15 authors in a total of 119 authors, revealing out the co-authorship network of the articles in local literature may give a new direction for potential authors who want to study on “whistleblowing” about selecting their co-authors.

1. GİRİŞ

Bibliyometrik araştırmalar, yapılmış olduğu alan ya da konunun gelişim seyrini ortaya çıkarması ve okuyuculara o alanın yıllar itibariyle göstermiş olduğu gelişmeyi ve odaklandığı konuları göstermesi bakımından önem taşımaktadır. Bu şekilde yazında ilgili alandaki eksikliklerin tespit edilmesini sağlaması açısından, çalışmak isteyen araştırmacılara yol göstererek yeni ufukların açılmasını sağlar ve daha nitelikli çalışmaların yapılmasına fırsat sunar (Kırbeşoğlu vd., 2015; Üsdiken ve Pasadeos, 1992).

Bu çalışmanın amacı yerel yazında 01.01.2020 tarihine kadar yayınlanmış olan “bilgi uçurma” (*whistleblowing*) makalelerinin bibliyometrik profilini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda ulaşılmış olan 77 makale sırasıyla 1) yayınlanmış oldukları “yıllar”, 2) “*whistleblowing*” sözcüğü yerine Türkçe yazında kullanılmış olan “çeviri sözcükler”, 3) makalelerin “görgül bir araştırma içerip içermedikleri”, 5) makale yazarlarının “unvanları”, 6) akademisyen olan yazarların kadrolarının bağlı bulunduğu “üniversiteler”, 7) “birimler”, 8) makalelerin yayınlanmış oldukları “dergiler” ve 9) bu dergilerin “2019 yılı itibariyle Tr Dizin Ulakbim indeksinde taranıyor olup olmadıkları” kriterleri açısından bibliyometrik bir analize tabi tutulmuştur. Buna ek olarak ulaşılan 77 makalenin “özet (abstract)” kısımları “içerik analizine” tabi tutularak, makalelerin “odaklandıkları konular” ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Böylelikle yerel yazında “bilgi uçurma” konusunda detaylı ve bütüncül bir bakış açısıyla nasıl bir bilimsel çerçevenin var olduğunun ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Yerel ve uluslararası yazın taramasında “bilgi uçurma” konusunda yapılmış bibliyometrik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yerel yazındaki bibliyometrik çalışmalar irdelendiğinde ise “Google akademik” veri tabanında en çok atıf alan makalelerin özellikle bazı dergilerin (Türk Psikoloji Dergisi, Bilig, Turkish Journal of Chemistry, Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi) belirli yıllarda yayınlamış olduğu makaleleri bibliyometrik açıdan incelemiş çalışmalar (Al ve Coştur, 2007; Al vd., 2010; Birinci, 2008; Polat vd., 2013) olduğu görölmektedir. Belirli bir bilim alanı üzerinde yapılmış bibliyometrik makaleler irdelendiğinde ise özellikle “turizm”

alanında çok sayıda çalışmanın (Demirbulat ve Dinç, 2016; Temizkan vd., 2015) var olduğu görülmektedir. Gastronomi alanında da birtakım bibliyometrik çalışmaların (Ayaz ve Türkmen, 2018; Yılmaz, 2017) yapılmış olduğu da bibliyometrik araştırmalarda dikkat çekmektedir. Yerel yazında yönetim ve organizasyon bilim alanında “odaklanılmış konu” açısından yapılmış olan bibliyometrik makalelerin “Toplam Kalite Yönetimi, Kalite Çemberleri, Değişim Mühendisliği, Kıyaslama, Personel Güçlendirme, Altı Sigma” (Armutlu ve Arı, 2010), “Lider-Üye Etkileşim Kuramı” (Alparslan ve Oktar, 2015), “Duygusal Zeka ve Liderlik İlişisini Ele Alan Çalışmalar” (Hotamışlı ve Efe, 2015), “Örgüt Kuramı Çalışmaları” (Kırkbeşoğlu vd., 2015), “Stratejik Yönetim” (Uluslararası Yazın Taraması: Çetin ve Çaylan, 2015; Yerel Yazın Taraması: Hancıoğlu ve Tekin, 2017), “Stratejik Girişimcilik” (Çaylan, 2014), “Liderlik” (Alparslan ve Eksili, 2016) konularıyla ilgili olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın, “bilgi uçurma” konusundaki yerel yazın makalelerini bibliyometrik açıdan irdeleyen ilk makale olması bakımından önem taşıdığı düşünülmektedir.

Bilgi uçurma konusunda “yerel yazında bilimsel bir çerçeve çizmek” amacıyla yapılmış bu denli detaylandırılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu doğrultuda ulaşılmış tek çalışma olan ilgili makale (Demirci ve Erigüç, 2019) incelendiğinde, bu çalışmanın sadece “sağlık yönetimi” alanında yapılmış olan 27 çalışmayı “içerik analizi” kullanılarak irdelemiş olduğu görülmüştür. Bu bibliyometrik araştırmanın ise “tüm disiplinler”deki “bilgi uçurma” makalelerini ele almış olması ve belirlenmiş kriterlerin daha kapsamlı bir genel çerçeve çizmek için fazla sayıda tutulmuş olması açısından önem taşıdığı düşünülmektedir. Ayrıca çalışmada, ulaşılan 77 makalenin “özet” kısımları içerik analizine tabi tutularak “odaklanılan konular” ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Dolayısıyla bu araştırmanın, Türkiye’deki “bilgi uçurma” makalelerinin, hangi konular doğrultusunda ya da hangi konularla ilişkili olarak incelenmiş olduğunu göstermesi açısından da önem taşıdığı düşünülmektedir. Bulgular neticesinde ulaşılan çıkarımların, ileride bu konu üzerinde çalışma yapmak isteyen araştırmacılara rehberlik edebileceği düşünülmektedir.

2. BİLGİ UÇURMA (WHISTLEBLOWING) KAVRAMI

Bilgi uçurma (*whistleblowing*) üçüncü kişi, grup ya da taraflara zarar veren veya kamu yararını tehdit eden örgüt faaliyetleriyle ilgili bilginin açığa çıkarılması olarak tanımlanabilir (Near ve Miceli, 1985: 3). İşverenlerin kontrolünde gerçekleşen yasal olmayan, gayrimeşru veya ahlaka aykırı örgüt faaliyetlerinin örgüt mensubu bireyler tarafından, eylemi değiştirebilecek ya da etkileyebilecek güce sahip olan birey ya da örgütlere duyurulması şeklinde de ifade edilebilir (Dozier ve Miceli, 1985: 824; Mesmer-Magnus ve Viswesvarav, 2005: 278; Miceli ve Near, 1985: 525; Miceli ve Near, 2005: 100; Near ve Miceli, 1985: 4; Near ve Miceli, 1995: 680; Sims ve Keenan, 1998: 411). Bilgi uçurma, kasti bir hareket olmakla birlikte, mecburi olmayan bir açığa çıkarma davranışını içermektedir. Bilgi uçurma, fiili, şüphelenilen veya beklenen ve önemli nitelik taşıyan yasadışı ya da gayrimeşru bir yanlış konu edinebilmekle birlikte; olumsuz bir şey ya da suçla ilişkili olan ve ilgili örgütün kontrolünde gerçekleşen bir davranışın, yanlış düzeltme potansiyeline sahip olan birim ya da kişilere ifşa edilmesi olarak da tanımlanabilmektedir (Jubb, 1999: 78; Sims ve Keenan, 1998: 411). Bilgi uçurma, “görevi kötüye kullanma” şeklindeki kötü bir davranış, “ihmalî veya sorumsuzluğu” kapsayabileceği gibi, “rüşveti” veya “zararlı olan ya da yasal olmayan bir eylemi” veya “müsrif faaliyetleri” de içerebilmektedir (Near ve Miceli, 1985: 3).

Bilgi uçurma, bir süreç olarak ele alındığında, bu davranışın dört bileşeni içerdiğini söylemek olanaklıdır. Bunlar, “bilgi uçuran kişi”, “bilgi uçurma eylemi”, “bildirimin dile getirildiği taraf/lar” ve “bildirimde bulunulan örgüt” şeklinde sıralanabilir. Bu davranışta, yasaya uygun olmayan gayri meşru faaliyetleri açığa çıkaran bireylere, bilgi uçuran kişi (*whistleblower*) adı verilmektedir. Bilgi uçuran kişi, bir örgütün ilgili veri ya da bilgisine erişme yetkisine ya da ayrıcalığına sahip olan biridir. Bu kişiler, yanlış davranışın gerçekleştiği örgütün bir üyesi olmakla birlikte, yanlış davranış değiştirilebilecek bir yetkiye sahip olmayan, gizli olarak tutulabilen veya şikâyet edilen eylemde aktif bir göreve sahip olabilen kişiler olabilmektedir (Near ve Miceli, 1985: 2). Bilgi uçurma davranışında bulunan kişiler, önceden ilgili örgütün üyesi olmuş olabilecekleri gibi, fiilen de örgütün üyesi olabilirler (Dozier ve Miceli, 1985: 824; Miceli ve Near, 1985: 525; Near ve Miceli, 1985: 4; Near ve Miceli, 1995: 680; Miceli ve Near, 2005: 100).

Bilgi uçurma eyleminde bulunan örgüt üyeleri, gösterdikleri davranış ile örgütlerin ürettikleri güvenli olmayan ürünlerin üretilmesini engelleyebilmekte, uygun olmayan çalışma koşullarının düzeltilmesi için bir adım atabilmekte veya hileli ya da müsrif uygulamaların sonlandırılmasını sağlayabilmektedirler. Bu kişiler aynı zamanda müşterilerin ya da çalışanların zarar görmesini, oluşabilecek önemli ölçüdeki satış kayıplarını, açılacak maliyetli davaları veya örgütün itibar kaybetmesine neden olabilecek olumsuz reklamları engelleyebilmektedirler (Dozier ve Miceli, 1985: 823; Miceli ve Near, 1985: 526). Bilgi uçurma, bu açıdan bakıldığında sosyal yönden yararlı bir davranış (prososyal davranış) olarak nitelendirilmektedir (Dozier ve Miceli, 1985: 825; Elliston, 1982; Jubb, 1999: 79). Başka bir açıdan ise bilgi uçurmanın, örgüt otoritesine meydan okuyucu bir özelliğe sahip olduğunu ve örgüt otoritesini tehdit ettiğini söylemek olanaklıdır (Dozier ve Miceli, 1985: 824; Miceli ve Near, 1985: 526; Near ve Miceli, 1985: 4). Bu bakış açısına göre bilgi uçurmanın, bencilce bir nitelik taşıdığı ve bilgi uçuran kişinin, bencil bir davranışta bulunduğu savunulmaktadır (Dozier ve Miceli, 1985; Hacker, 1978). Bilgi uçurma, her ne kadar övülmeye değer bir davranış olsa da bazen çok farklı anlamlara gelen “sinsilik, casusluk, muhbircilik veya ispiyonculuk” gibi kavramlarla ilişkilendirilerek (Jubb, 1999: 77; Mesmer-Magnus ve Viswesvaran, 2005: 277), bilgi uçurma davranışında bulunan kişilerin mağduriyeti ile sonuçlanabilmektedir (Jubb, 1999: 77).

Bilgi uçurma, “içsel” ve “dışsal” olarak ikiye ayrılmaktadır. İçsel bilgi uçurma, yanlış davranış ya da eylem hakkında ilgili örgütün bireylerini bilgilendirme anlamına gelirken; dışsal bilgi uçurma, örgüt dışına giderek yanlış hakkında, örgüt dışındaki ilgilileri bilgilendirmek anlamı taşımaktadır (Chiasson vd., 1995: 24; Jubb, 1999: 84). İlgili yazına göre bildirimde bulunacak kişiler, dışsal bilgi uçurma kanallarına başvurmadan önce, ilk olarak içsel bilgi uçurma kanallarını kullanmaktadırlar (Mesmer-Magnus ve Viswesvarav, 2005: 278). Dışsal bilgi uçurma, içsel bilgi uğurmaya kıyasla daha tehlikeli sonuçlar doğurabilmektedir. Buna rağmen; içsel bilgi uçurma da örgüt tarafından iyi karşılanmamaktadır. İçsel bildirimde bulunan bireyler, genellikle örgüt tarafından bastırılabilenkte ya da görmezden gelinmektedirler. Bilgi uçurmanın başarısızlıkla sonuçlanmasından daha kötüsü, bildirimde bulunan kişilere

olumsuz tavırlar takınılması ve onlardan öç alınmaya çalışılmasıdır (Mesmer-Magnus ve Viswesvarav, 2005: 278).

3. ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ

Bu araştırmanın amacı, 01.01.2020 tarihine kadar yayınlanmış olan yerel yazındaki “bilgi uçurma (*whistleblowing*)” makalelerinin bibliyometrik profilini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda ulaşılan 77 makale 1) makalelerin yayınlandıkları yıllar, 2) “*whistleblowing*” kavramı yerine kullanılan Türkçe çeviri sözcükler, 3) makalelerin görgül bir araştırma içerip içermedikleri, 4) makale yazarlarının unvanları, 5) akademisyen olan yazarların kadroların bağlı bulunduğu üniversiteler, 6) birimler, 7) makalelerin yayınlanmış oldukları dergiler ve 8) bu dergilerin 2019 yılı itibariyle Tr Dizin Ulakbim indeksinde taranıyor olup olmadıkları” açısından bibliyometrik bir analize tabi tutulmuştur. Buna ek olarak ulaşılan makaleler, “özet” kısımları açısından “içerik analizine” tabi tutulmuş ve makalelerin “odaklandıkları konular” ortaya çıkarılmıştır. Çalışmada ayrıca bilgi uçurma konusunda yapılmış yerel yazın makaleleri, “makale başlıkları” açısından genel bir değerlendirmeye tabi tutulmaya çalışılmıştır. Bu kriterler doğrultusunda, yerel yazındaki bilgi uçurma (*whistleblowing*) makalelerinin nasıl bir genel çerçeve çizdiklerini ortaya koymak ve bu sayede yerel yazında ilgili konu hakkında, belirlenen kriterler doğrultusunda bulgulara ulaşmak amaçlanmıştır.

Araştırma amaçlarını gerçekleştirebilmek için yerel yazındaki bilgi uçurma makaleleri bibliyometrik açıdan incelenmiştir. Bibliyometri, kaydedilmiş söylemlerin nicel yönden değerlendirilmesi, bunların bilimsel açıdan çalışılması ve yazıya dökülen söylemlerin nicelik itibariyle incelenmesi şeklinde tanımlanabilir. Bibliyometri, herhangi bir konuyu ele alan ilgili yazının nasıl bir çerçeve çizdiğini, yazının gelişimini istatistiki ve matematiksel yöntemlerden yola çıkarak ortaya çıkarmaya çalışır (Broadus, 1987; Hood ve Wilson, 2001). Bibliyometride amaç, bilimsel bir alanın, konunun ya da disiplinin gelişimini ortaya çıkarmaktır. Bibliyometri, bu amaca yönelik bazı analiz türlerinden yararlanır (Cobo vd., 2011). Bu çalışmada belirlenen kriterler dâhilinde ulaşılan makalelerin bibliyometrik profilini ortaya koymak açısından bibliyometrik analiz ve içerik analizi kullanılmıştır.

Bibliyometrik analiz, belirli bir bilimsel alanın gelişim seyrini değerlendirmek için kullanılan istatistikî tekniklerden oluşur. Bu teknikler, “değerlendirici (evaluative) teknikler” ve “ilişkisel (relational) teknikler” olarak ikiye ayrılır. Değerlendirici teknikler, üretkenlik ölçütlerini, etki (impact) ölçütlerini ve hibrit ölçütleri içerir. Yıl başına düşen makale sayısı ya da yazar başına düşen makale sayısı, üretkenlik ölçütlerine örnek olarak verilebilir. Atıflar açısından değerlendirme, etki ölçütlerine girer. Makalenin etki değeri (ne oranda atıf aldığı) veya derginin etki değeri verilebilecek örneklerdendir. Hibrit ölçütler ise üretkenlik ve etki ölçütlerini birleştirerek kullanır. İlişkisel teknikler ise eş-atıf (co-citation) analizi, eş-yazarlık / ortak yazarlık (co-authorship) analizi ve eş-kelime (co-word) analizlerini içerir (Benckendorff ve Zehrer, 2013).

İçerik analizinde ise metinsel (metne bağlı) materyaller sınıflandırılmaya çalışılır. Metinsel materyallardan konuyla ilgili kullanılabilir ölçüde az sayıda veriye ulaşılmaya çalışılır. Tarihi belgeleri, gazete hikâyelerini, politik demeçleri, diplomatik mesajları, günlükleri veya açık uçlu görüşmeleri *anlamlı* hale getirmeye çalışan sosyal bilimciler, içerik analizini kullanırlar. İçerik analizi, metinlerden, geçerliliği yüksek çıkarımlar yapmak için kullanılan bir araştırma tekniğidir. İçerik analizindeki temel husus, metindeki büyük miktarlardaki kelimelerden, az sayıdaki temalara ulaşmaktır. Herhangi bir metinde benzer anlam içeren kelimeler ya da kelime gruplarının aynı tema altında sınıflandırılması, içerik analizine verilebilecek bir örnektir (Weber, 1990).

Araştırmada ilk olarak “Ulakbim”, “Kastamonu Üniversitesi Veri Tabanı”, “Marmara Üniversitesi Veri Tabanı”, “Google Akademik” ve “Google” veri tabanları kullanılarak, makale başlığı içerisinde “*whistleblowing*” kavramını içeren makalelere ulaşılmaya çalışılmıştır. Her ne kadar “*whistleblowing*” terimi, farklı yazarlar tarafından Türkçe yazına farklı sözcüklerle tercüme edilmiş olsa da, kavramın İngilizcede tek bir sözcük ile ifade ediliyor olması ve yerel yazın makalelerinin çoğunda İngilizce “başlık (title)” ve “özet (abstract)” kısmının bulunması, ilgili makalelere ulaşılmasını kolaylaştırmış ve ilgili veri tabanlarında sadece “*whistleblowing*” kelimesinin aratılması, konuyla ilgili makalelere ulaşılması için yeterli olmuştur. Ulaşılan tüm makaleler, yukarıda belirlenen kriterler çerçevesinde “Excel” programına tek tek kayıt edilmiş ve bu kriterler doğrultusunda tasnif

edilmiştir. Araştırmada kullanılan içerik analizinde ise ulaşılan 77 makale her makalenin “özet” kısmı okunarak, makalelerin “odaklandığı konu” doğrultusunda bir liste oluşturulmuştur. Ardından odaklanılan konu kriteri açısından daha kayda değer bulgulara ulaşmak açısından, birbirleriyle ilişkili olduğu düşünülen konular “kategoriler”de toplanarak tabloya dökülmüştür.

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmada “*whistleblowing*” sözcüğünün metodoloji kısmında belirtilen ilgili veri tabanlarında taratılması sonucunda 01.01.2020 tarihine kadar yayınlanmış toplam 77 (yetmiş yedi) makaleye ulaşılmıştır⁴. Ulaşılan makaleler, yayımlandıkları “yıllar” itibariyle sınıflandırıldıklarında, 2003 yılı öncesinde bilgi uçurma konusunda yayınlanmış herhangi bir makaleye rastlanmamıştır. Makalelerin yayınlanmış oldukları “yıllar” itibariyle tasnifi Tablo1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Makalelerin Yayımlandıkları “Yıllar” İtibariyle Tasnifi

Yıllar	Makale Sayısı
2003	1
2004	1
2005	1
2010	1
2012	3
2013	3
2014	6
2015	10
2016	8
2017	13
2018	17
2019	13
Toplam	77

Tablo 1’de gösterilen bulgulardan “bilgi uçurma” konusuna olan ilginin 2012 yılı itibariyle artış göstermeye başlamış olduğu söylenebilir. Yıllar ilerledikçe, konuya olan ilginin zamanla arttığı dikkat çekmektedir. Yıllar itibariyle yayınlanmış makale sayıları açısından karşılaştırma yapıldığında, en fazla sayıda yayınlanmış makalelerin 2018 yılına ait olduğu ve bunu 2017 ve 2019 yıllarının takip ettiği görülmektedir.

⁴ “Sınırlı rasyonellik” doğrultusunda ulaşılamamış olabilen, makale başlığında “*whistleblowing*” kelimesini içeren makaleler, bu çalışmanın kısıtını oluşturmaktadır.

Ulaşılan makaleler “makale başlıkları” açısından incelendiğinde “*whistleblowing*” teriminin, kaç farklı şekilde Türkçeye çevrilmiş olduğu araştırılmıştır. Bu noktada “*whistleblowing*” terimi yerine kullanılan sözcükler ve bu sözcükleri kullanan makalelerin sayıları, Tablo 2’de sıralanmıştır.

Tablo 2. “*Whistleblowing*” Kavramı Yerine Kullanılan Çeviri Sözcükler

"Whistleblowing" Yerine Kullanılan Türkçe Çeviri Sözcükler	Makale Sayısı
Bilgi Uçurma	23
İhbarcılık	8
Bilgi İfşası	8
Ahlaki Olmayan Davranışların Duyurulması	3
Olumsuz Durumları İfşa Etme	3
Sorun Bildirme	2
İfşa Etme	2
İfşa Davranışı	2
Ele Verme	1
Etik İhlallerin Bildirimi	1
İfşa ve İhbar	1
Yanlış Uygulamalara Karşı Bir Sivil Erdem, Ahlaki Tepki ve Vicdanî Red Davranışı	1
İzharcılık	1
Açığa Çıkarma Davranışı	1
İhbar Etme Niyeti	1
İfşa	1
Sorun Bildirme Davranışı	1
Meşru İhbarcılık	1
Etiksel İfşa	1
İhbar Etme	1
Etik İhlalleri Bildirme Niyeti	1
Örgütsel İfşa	1
Whistleblowing	12
Toplam	77

Tablo 2’den yerel yazında “*whistleblowing*” sözcüğü yerine 22 farklı çeviri sözcüğün kullanılmış olduğu, en çok tercih edilen çeviri sözcüğün “bilgi uçurma” olduğu ve bazı makalelerin (12 adet) ise sözcüğü İngilizce kelime haliyle kullanmış oldukları görülmektedir. Yerel yazında “*whistleblowing*” sözcüğü yerine en çok “bilgi uçurma” sözcüğünün kullanılmış olduğu tespit edildiği için, bu çalışmada çeviri sözcük olarak “bilgi uçurma” sözcüğünün kullanılması uygun görülmüştür.

“Makale başlıkları” irdelendiğinde, 2003 yılında yayınlanmış olan ilk makalenin, “*whistleblowing*” olgusunu hukuki açıdan incelemiş olduğu görülmektedir.

Dikkat çeken noktalardan biri makalelerden bir tanesinin (Baraz ve Şivil, 2019), “Türkçe özet ve anahtar sözcükler” kısımları dışında İngilizce olarak yazılmış olmasıdır. “Whistleblowing” teriminin farklı sözcüklerle Türkçe’ye çevrilmesinden dolayı iki makale, kavramın Türkçeye çevrilmesi üzerine “sözcük” önerileri sunan ve farklı şekillerde Türkçe’ye çevrilen ilgili terime eleştiri getiren makalelerdir (Gündüz, 2018; Uğur ve Özdemir, 2019). 2018 yılı içerisinde yayınlanmış iki makalede (Çolak ve Genç, 2018; Yıldız ve Tani, 2018) ise bilgi uçurma kavramının “öncül ve sonuçları” kavramsal açıdan incelenmiştir.

Ulaşılan makaleler, “görgül araştırma içerip içermedikleri” açısından incelendiğinde Tablo 3’e ulaşılmıştır. 19 makalenin teorik nitelikli olup, görgül araştırma içermedikleri ve diğer 58 makalenin görgül araştırma içerdiği bulgulanmıştır.

Tablo 3. Makalelerin “Görgül Araştırma İçerip İçermedikleri” Açısından Tasnifi

	Makale Sayısı
Görgül Araştırma İçermeyen Makaleler	19
Görgül Araştırma İçeren Makaleler	58
Toplam	77

Görgül araştırma içermeyen 19 makaleden yedi tanesi (Aktan, 2015; Aydan, 2018; Baltacı, 2017d; Cemaloğlu ve Akyürek, 2017; Çolak ve Genç, 2018; Esen ve Kaplan, 2012; Yıldız ve Tani, 2018), “bilgi uçurma” kavramını kavramsal olarak açıklamaya ve ne olduğunu yerel yazına kazandırmaya yöneliktir.

Metodoloji kısmında açıklandığı üzere her makale ile ilgili bilgiler Microsoft Excel programına kayıt edilmiştir. Bu kayıta dikkat çeken husus, 77’ye makaleye yazarlık eden toplam 119 yazardan 15 yazarın, “bilgi uçurma” ile ilgili birden fazla sayıda makale yayınına sahip olduğudur. Bu 15 yazarın, toplamda ulaşılan 77 makaleden, 38 makaleye yazarlık etmiş oldukları, Excel programından yapılan değerlendirmeler arasındadır. Bu çıkarım, makalelerin hemen hemen yarısının bu yazarlar tarafından yazılmış olduğunu göstermektedir.

Ulaşılan makaleler “yazarların unvanları” açısından tasnif edildiğinde (Bknz: Tablo 4), ilgili konuda birden fazla yayına sahip yazarlardan akademisyen olanların

bazılarında, yayın yaptıkları yıl itibariyle makaleleri arasında “unvan” farklılıkları olduğu görülmüştür. Bu nedenle toplamda 119 yazarın bulunduğu bu bibliyometrik araştırmada, yazar sayısı karmaşıklığına gidip, güvenilir ve sağlam bulgulardan uzaklaşmamak nedeniyle bu yazarlar ayrı ayrı “bir” yazar olarak alınma zorunlulukları nedeniyle Tablo 4’de diğer unvanlardan farklı satırlarda, yayın yaptıkları farklı yıllar ve o yıllardaki unvanları itibariyle sınıflandırılmıştır. “Bilgi uçurma” konusunda birden fazla yayın yapmış olup, farklı yıllarda aynı unvana sahip olan yazarlar ise bu ayırtırmaya dâhil edilmemiş ve “bir” yazar olarak Tablo 4’deki “yazar sayısı” hesaplamasına dâhil edilmiştir.

Tablo 4. Makalelerin “Yazarların Unvanları” Açısından Tasnifi

Unvan	Yazar Sayısı	Unvan	Yazar Sayısı
Dr. Öğr. Üyesi	30	İlkokul Öğretmeni	1
Doç. Dr.	16	Dr. Öğr. Üyesi (2014) / Doç. Dr. (2015, 2018)	1
Prof. Dr.	16	Dr. Yüksek Mühendis	1
Arş. Gör.	11	Kaymakam	1
Öğretim Görevlisi	10	Sınıf Öğretmeni	1
Doktora Öğrencisi	8	Okutman	1
Yüksek Lisans Öğrencisi	6	Öğretim Görevlisi (2017) / Dr. Öğretim Üyesi (2019)	1
Dr.	4	Öğretim Görevlisi Dr.	1
Arş. Gör. Dr.	3	Prof. Dr. (Emekli Öğr. Üyesi)	1
Uzman	2	Yüksek Lisans Mezunu	1
Dr. Öğretmen	2		
Doç. Dr. (2017) / Prof. Dr. (2019)	1	Toplam	119

Tablo 4 incelendiğinde “bilgi uçurma” konusunda yayın yapmış olan 119 yazardan 96 tanesinin akademisyen olduğu görülmektedir. “Bilgi uçurma” konusunda yayın yapmış olan yazarların unvan olarak en çok “Doktor Öğretim Üyesi” oldukları ulaşılan bulgulardandır.

Ulaşılan makalelerin akademisyenler tarafından yazılmış olanları, “yazarların kadrolarının bağlı bulunduğu üniversiteler” açısından bibliyometrik bir değerlendirmeye tabi tutulduğunda 96 akademisyen yazarın, “kadrolarının bulunduğu üniversiteler” açısından tasnifi Tablo 5’de gösterilmiştir.

Tablo 5. Makale Yazarlarından Akademisyen Olanlarının Kadrolarının Bağlı Bulunduğu “Üniversiteler” Açısından Tasnifi

Üniversite	Yazar Sayısı	Üniversite	Yazar Sayısı
Anadolu Üni.	4	Bilecik Şeyh Edebali Üni.	2
Dokuz Eylül Üni.	4	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üni.	2
Hacettepe Üni.	4	Karadeniz Teknik Üni.	2
Muğla Sıtkı Koçman Üni.	4	Yüzüncü Yıl Üni.	1
Ankara Üni.	3	Abant İzzet Baysal Üni.	1
Dumlupınar Üni.	3	Artvin Çoruh Üni.	1
Gaziosmanpaşa Üni.	3	Cumhuriyet Üni.	1
Kocaeli Üni.	3	Gazi Üni.	1
Nevşehir Üni.	3	Isparta Uygulamalı Bilimler Üni.	1
Uşak Üni.	3	İnönü Üni.	1
Kayseri Üni.	3	İstanbul Arel Üni.	1
Akdeniz Üni.	2	İstanbul Gedik Üni.	1
Aksaray Üni.	2	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üni.	1
Bahçeşehir Üni.	2	Kastamonu Üni.	1
Giresun Üni.	2	Marmara Üni.	1
İstanbul Aydın Üni.	2	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üni.	1
İzmir Kâtip Çelebi Üni.	2	Osmaniye Korkut Ata Üni.	1
Karamanoğlu Mehmetbey Üni.	2	Recep Tayyip Erdoğan Üni.	1
Bandırma Onyedli Eylül Üni.	2	Sakarya Üni.	1
Kırklareli Üni.	2	Siirt Üni.	1
Kilis 7 Aralık Üni.	2	Sinop Üni.	1
Necmettin Erbakan Üni.	2	Temple Üni.	1
Ordu Üni.	2	Yalova Üni.	1
Selçuk Üni.	2	Zonguldak Karaelmas Üni.	1
Süleyman Demirel Üni.	2	Gümüşhane Üni.	1
Yıldız Teknik Üni.	2	KTO Karatay Üni.	1
Toplam		96	

Tablo 5 incelendiğinde “bilgi uçurma” konusunda makale yayınlamış olan 96 akademisyen yazarın 52 farklı üniversitede çalışmakta oldukları, bu üniversitelerden bir tanesinin yurtdışında (*Temple University*) yer aldığı görülmektedir. Yayın yapılmış ya da yapılmakta olan herhangi bir “üniversite odağı”nın mevcut olmadığı yapılabilecek çıkarımlar arasındadır.

Ulaşılan makalelerin akademisyenler tarafından yazılmış olanları, “yazarın üniversitede kadrosunun bağlı bulunduğu birim” açısından tasnif edildiğinde Tablo 6’ya ulaşılmıştır.

Tablo 6. Makale Yazarlarından Akademisyen Olanlarının Kadrolarının Bağlı Bulunduğu “Birim” Açısından Tasnifi

Üniversitedeki Birim	Yazar Sayısı
İİBF	47
Eğitim Fakültesi	14
MYO	13
Yüksekokul	5
İşletme Fakültesi	6
Siyasal Bilimler Fakültesi	2
Açıköğretim Fakültesi	1
Eğitim Bilimleri Fakültesi	1
Fen Edebiyat Fakültesi	1
Hukuk Fakültesi	1
İletişim Fakültesi	1
İşletme ve Yönetim Okulu	1
Mühendislik Fakültesi	1
Sağlık Bilimleri Fakültesi	1
Toplam	96

Tablo 6 incelendiğinde, akademisyen yazarların daha çok “İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF)” (47) üyesi oldukları bulgusuna ulaşılmıştır. Bu birimdeki akademisyen sayısına, benzer niteliğe sahip birimler olan “İşletme Fakültesi” (6), “Siyasal Bilimler Fakültesi” (2) ve “İşletme ve Yönetim Okulu” (1) da eklenebilir. Bu bulgu, ilgili konuda makale yayınlamış 56 yazarın (*akademisyen yazarların yarısından çoğunun*) birbirine çok yakın birim ya da bilim alanlarında çalıştığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 7’de ise 37 kategoride tasnif edilmiş “odaklanılan konular listesi” yer almaktadır. Ulaşılan makalelerin “özet” kısımları okunarak, “odaklanılan konu” tasnifi yapılırken, bazı makalelerin (Ör: Çetinel ve Taslak, 2019; Yener, 2018) birden fazla konuya odaklanmış oldukları fark edildiğinden, bu makaleler farklı 2 konu kategorisine dahil edilmiştir. Bu nedenle tabloda, diğer tabloların en altında yer alan “toplam makale sayısı” ibaresine yer verilmemiştir. İçerik analizi neticesinde aşağıdaki tabloya ulaşılmıştır.

Tablo 7. Makalelerin “Odaklanılan Konular” Açısından Tasnifi

Odaklanılan Konu	Makale Sayısı	Odaklanılan Konu	Makale Sayısı
Bilgi Uçurmanın "Etik" (Etik, Etik İklim, Etik Örgüt Kültürü Etik Tutumlar vb.) Bağlamında İncelenmesi (Etik ve Bilgi Uçurma)	9	Bilgi Uçurmanın Kuramsal Temelleri (Etik Kuramlar, İş birliği Kuramı, Sosyal Takas Kuramı, İletişimsel Eylem Kuramı vb.)	1
"Bilgi Uçurma" Teriminin ve Konusunun Ne Olduğunu Açıklamaya Yönelik Çalışmalar	7	Liderlik ve Bilgi Uçurma	1
Farklı Kurum ve Örneklerde Bireylerin Bilgi Uçurma Niyet, Tutum, Tercih ya da Eğilimlerinin Ölçülmesi	6	Mobbing ve Bilgi Uçurma	1
Örgütsel Adalet (Bazı Kaynaklara Adalet Algısı) ve Bilgi Uçurma	6	Kayırmacılık ve Bilgi Uçurma	1
Farklı Kurum ve Örneklerde Bilgi Uçurmanın Ölçülmesi	5	Bireylerin Demografik Özellikleri ve Bilgi Uçurma	1
Bilgi Uçurmanın Nedenleri	5	Kişilik Özellikleri ve Bilgi Uçurma	1
Kültürel Bağlamda Bilgi Uçurma (Kültür ve Bilgi Uçurma)	4	Pozitif Psikolojik Sermaye ve Bilgi Uçurma	1
Denetim (Denetim, İç Kontrol, Denetmenler vb.) ve Bilgi Uçurma	4	Tükenmişlik ve Bilgi Uçurma	1
Örgütsel Bağlılık ve Bilgi Uçurma	4	İşgören Sessizliği ve Bilgi Uçurma	1
Hukuki Açıdan Bilgi Uçurma	3	Örgütsel İletişim ve Bilgi Uçurma	1
Bireylerin Değer Yönelimleri ve Bilgi Uçurma (Bireysel Değerler ve Bilgi Uçurma)	2	Örgütsel Özdeşleşme ve Bilgi Uçurma	1
Muhasebede Bilgi Uçurma	2	Bilgi Uçurmanın "Prososyal Davranış" Bağlamında İncelenmesi	1
Örgütsel Sessizlik ve Bilgi Uçurma	2	Algılanan Örgütsel Destek ve Bilgi Uçurma	1
Bilgi Uçurmanın "Planlanmış Davranış Teorisi" Bağlamında Açıklanması	2	Personel Güçlendirme ve Bilgi Uçurma	1
Örgütsel Vatandaşlık Davranışı ve Bilgi Uçurma	2	Psikolojik Dayanıklılık ve Bilgi Uçurma	1
"Whistleblowing" Yerine Kullanılan Türkçe Çeviri Sözcükleri Değerlendirme ve Öneri Getirme	2	Bilgi Uçurmanın Teşvik Edilmesine Yönelik Öneri Sunan Nitel Bir Araştırma	1
Mühendislikte Bilgi Uçurma	1	"Sağlık Yönetimi" Alanında Yayınlanmış Bilgi Uçurma Çalışmalarının (27 tane) İncelenmesi	1
Makyavelizm ve Bilgi Uçurma	1	Aile İşletmelerinde Bilgi Uçurma	1
Bireylerin Bilgi Uçurmada Buldukları Makamların Tespiti	1		

Tablo 7 incelendiğinde ulaşılan 77 makaleden 9 tanesinin “bilgi uçurma” konusunu “etik” konusu bağlamında işlemiş olduğu görülmüştür. O halde yerel yazında yayınlanmış “bilgi uçurma” makalelerinin en çok “etik” ve “etikle ilişkili konularla” ilişkilendirilmiş olduğu tespit edilmiştir. “Bilgi uçurma” konusunun casusluktan ziyade “etik” bir davranış olarak açıklanıyor olması ve “etik” temeline dayanması (Dozier ve Miceli, 1985; Miceli ve Near, 1985; Near ve Miceli, 1995) bunun nedeni olarak gösterilebilir. Bu bulgulara ek olarak tespit edilmiş en belirgin bulgu,

yerel yazında “bilgi uçurma” konusunu açıklamaya yönelik ęok sayıda ęalıřmanın yapılmış olmasdır. Bu ęalıřmalardan bir kısmı (7 tanesi) kavramın ne olduğunu açıklamaya ęalıřmıř iken; bazıları (5 tanesi) “bilgi uçurma” nin nedenlerini açıklamaya odaklanmıştır. İlgili konuda yabancı yazındaki orijinal kaynakların 1985 tarihli olması (Miceli ve Near, 1985; Near ve Miceli, 1985) fakat yerel yazında bu konunun olduğa geğ keşfedilmiş olması (2003, Bknz: Tablo 1), yerel yazında “bilgi uçurma” konusunu açıklamaya yönelik ęok sayıda ęalıřmanın varlığının nedenleri arasında gösterilebilir. Bu noktada dikkat ęeken bulęu, yerel yazındaki makalelerin 2003 yılında yayınlanmış olmaya başlamış olmasına rağmen, kavramsal nitelikli ve konunun ne olduğunu açıklamaya yönelik makalelerin son yıllara (2017, 2018, 2019) ait olmasdır.

Tablo 7’de “bilgi uçurma konusunu açıklamaya yönelik makaleleri” takiben, 6 makale ile “bireylerin farklı kurum ve örneklemlerde bilgi uçurma niyet, tutum, tercih ya da eğilimlerinin lęmlenmesi” konusunun yer almış olduğu görülmektedir. Tablodaki sıralamada, izleyen 6 makale ise “rgtsel adalet ve bilgi uçurma” ilişkisini ele alan ęalıřmalardan oluşmaktadır. 5 makale de “farklı kurum ya da örneklemlerde bilgi uçurmanın mevcudiyetinin lęmlenmesini içermektedir. O halde yerel yazındaki 11 (6+5) makale, aslında Türkiye’de “bilgi uçurmanın ne derece geręekleřmiř ya da geręekleřmekte olduğunu ve bireylerin etik olmayan bir durum karşısında bilgi uçurma davranışında bulunup bulunmayacaklarına dair niyetlerini” lęmlenmektedir. Bu 11 makalede, bilgi uçurmanın ne olduğunu kavramsal açıdan yerel yazına kazandırmaya ęalıřan 7 makalede ve bilgi uçurmanın nedenlerini irdelemeye odaklanan 5 makalede olduğu gibi (toplamda 23 makalede), sadece “bilgi uçurma” terimine odaklanılmış ve bu terim başka bir terimle ilişkilendirilmemiştir. 23 makale, ulaşılmış 77 yerel yazın makalesinin hemen hemen ğte biri miktarında olup, yapılmış ęalıřmaların küçümsenmeyecek bir ęoęunluęunu kapsamaktadır. Bu da yerel yazında “bilgi uçurma” konusunda yapılmış yerel makalelerin ğte birlik bir diliminin bu terimi, başka bir terimle ilişkilendirmemiş olduğunu göstermektedir. Ayrıca makalelerdeki bu ğte birlik dilime ek olarak tabloda farklı kategorilerde ele alınmış olan “odaklanmış konular” da bu gruba dâhil edilebilir. “Prososyal açıdan bilgi uçurma” (1 makale), bilgi uçurma zaten “prososyal bir davranış” olduğu ve bu açıdan “casusluk ve ispiyonculuktan ayrıştığı için (Dozier ve Miceli, 1985; Elliston, 1982; Jub,

1999), “hukuki açıdan bilgi uçurma” (3 makale) bilgi uçurma davranışının yasal ve etik bir eylem olduğundan ve bu nedenle kavramın özünde hukuki bir nitelik taşıdığından dolayı (Dozier ve Miceli, 1985; Miceli ve Near, 1985; Near ve Miceli, 1985; Near ve Miceli, 1995; Sims ve Keenan, 1998) “aile işletmelerinde bilgi uçurma” (1 makale) aslında bir örneklem olan “aile işletmeleri”ni temel alarak bu örneklemede “bilgi uçurma” kavramını açıklamış olduğu (bu çalışma görgül bir çalışma değildir) için bu kategoriye dâhil edilebilir.

Tablo 7’de, 4 makalede “bilgi uçurma” konusunun “kültürel” bağlamda incelenmiş olduğu, bunu “yönetim ve organizasyon” bilim alanına giren konular açısından “örgütsel bağlılık” (4 makale) konusunun takip ettiği görülmektedir. Tabloda dikkat çeken başka bir bulgu özellikle “yönetim ve organizasyon” bilim alanı açısından 4’er makaleyi takiben 2’şer makale ile “örgütsel sessizlik” ve “örgütsel vatandaşlık davranışı” konularının “bilgi uçurma” konusuyla birlikte işlenmiş olduğudur. “Örgütsel sessizlik” olgusunun “bilgi uçurma” olgusuyla oldukça yakın ilişki içerisinde olması (Mesmer-Magnus ve Viswesvarav, 2005), “örgütsel sessizlik” ile ilgili “bilgi uçurma” makalelerine rastlanmış olmasının nedenleri arasında gösterilebilir. Bunun dışında, “bilgi uçurma” konusunun, birer makale ile “liderlik”, “mobbing”, “kayırmacılık”, “pozitif psikolojik sermaye”, “tükenmişlik”, “örgütsel iletişim”, “örgütsel özdeşleşme”, “algılanan örgütsel destek”, “personel güçlendirme” konularıyla işlenmiş olduğu, “yönetim ve organizasyon bilim alanı”na ait bulgular arasında yer almaktadır.

“Bilgi uçurma” ile ilgili ulaşılan 77 makale “yayınlandıkları dergi” kriteri açısından da bibliyometrik bir analize tabi tutulmuştur. Tablo 8’de, bu dergilerden en yüksek sayıda makale yayınlanmış olanları gösterilmiştir. Bununla birlikte bu araştırmada “bilgi uçurma” makalelerinin yayınlanmış oldukları dergilerin her birinin “2019 yılı itibariyle Tr Dizin Ulakbim indeksinde taranıp taranmadıkları” araştırılmıştır. Bunun için 77 makalenin yayınlanmış olduğu 65 derginin her biri “dergi ismi” kriteri açısından “Google” arama motorunda taratılmış ve her derginin web sitesine gidilmiştir. Ardından ilgili dergi, kendi internet sitesinde “tarandığı indeks” açısından araştırılıp, 2019 yılı itibariyle Ulakbim TR Dizin indeksinde taranıp taranmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 8. Bilgi Uçurma Konusunda En Fazla Sayıda Makalenin Yayınlanmış Olduğu İlk 8 Dergi

Dergi Adı	Makale Sayısı	2019 yılı itibariyle ilgili dergi Tr Dizin Ulakbim’de taranıyor mu?
International Journal of Academic Value Studies (Javstudies)	3	Hayır
Journal of Social and Humanities Sciences Research (Uluslararası Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma Dergisi)	3	Hayır
Verimlilik Dergisi	2	Evet
Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi	2	Hayır
Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi	2	Evet
Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi	2	Hayır
Anemon: Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	2	Evet
Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi	2	Hayır

Ulaşılan makaleler yayınlanmış oldukları “dergi” kriteri açısından bibliyometrik açıdan değerlendirildiğinde uluslararası yazındaki dergilerde olduğu gibi “belirli konuların belli spesifik dergilerde yayınlanmış oldukları” şeklinde bir tespiti ulaşılamamıştır. Uluslararası yazında bilgi uçurma konusunun temelini oluşturan “etik” konusuna odaklanılan dergilerden birine örnek olarak, “*Journal of Business Ethics*” dergisi verilebilir. “Bilgi uçurma” konusunda yayın yapılmış 65 dergiden 40 tanesinin 2019 yılı itibariyle Tr Dizin Ulakbim indeksinde tarandığı ulaşılan bulgular arasındadır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yerel yazındaki “bilgi uçurma” makalelerinin bibliyometrik profilinin irdelendiği bu makalede, Türkiye’de “bilgi uçurma” konusundaki makalelerin daha çok uygulamalı oldukları, ilgili konuda birden fazla sayıda makale yayını yapmış olan yazarların makalelerin hemen hemen yarısına yazarlık yapmış oldukları, üniversite aidiyeti açısından herhangi bir üniversite *odağının* olmadığı genel çıkarımlar arasındadır.

“Bilgi uçurma” ile ilgili yerel yazındaki makalelerin ilk olarak 2003 yılında yayınlanmış olmasına rağmen, konunun Türk araştırmacılar tarafından son yıllarda fark edilip popülerlik kazanmış olması ulaşılan tespitler arasındadır. Bu noktada dikkat çeken, özellikle son yıllarda konuyu açıklamaya ve konunun ne olduğunu yerel

yazına kazandırmaya yönelik kavramsal nitelikte birçok makalenin yayınlanmış olmasıdır.

Bilgi uçurma konusunda ulaşılmış 77 makalenin yayınlandıkları 65 dergiden 40 tanesinin Tr Dizin Ulakbim indeksinde taranıyor olması ulaşılan dikkat çekici bulgular arasındadır. Bu bulgu, ulaşılan makalelerin daha çok Tr Dizin Ulakbim indeksinde taranan dergilerde yayınlanmış olduklarını göstermekle birlikte, “2020 yılı Doçentlik Başvuru Kriterleri” açısından olumlu bir tespit olarak değerlendirilebilir. Uluslararası yazında belirli konuların, o konulara odaklanan belirli spesifik dergilerde yayınlanmakta olduğu görülebilmektedir. Uluslararası yazındaki etki faktörü çok yüksek olan “*Journal of Business Ethics*” dergisinde (2019 yılı için 4.131; Bknz: <https://www.springer.com/journal/10551>; 10.03.2020) birçok “bilgi uçurma” makalesinin yayınlanmış olması (Chiu, 2003; Elliston, 1982; Jubb, 1999; Lindblom, 2007; Mesmer-Magnus and Viswervaran, 2005; Near ve Miceli, 1985; Rothwell ve Baldwin, 2007; Sims ve Keenan, 1998; Tavakoli vd., 2003) bunun kanıtı olarak gösterilebilir. O halde yerel yazında bilgi uçurma makalelerinin yayınlanmış olduğu “*odak*” bir dergi olmaması, uluslararası yazına kıyasla dikkat çeken bir bulgudur.

Ulaşılan dikkat çekici bulgulardan bir tanesi de farklı alanlara giren birimlerde çalışmakta olan araştırmacıların, bilgi uçurma makalelerine yazarlık etmiş olduklarıdır. Makalelerin yönetim ve organizasyon, finans, sağlık, iletişim, hukuk ve sosyoloji gibi farklı alanlarda görev yapan araştırmacıların yayınlarından ortaya çıktığı görülmektedir. Bu tespit, bilgi uçurma konusunun multidisipliner bir özellik taşıdığı şeklinde yorumlanabilir.

Yapılan içerik analizi, yerel yazındaki “bilgi uçurma” makalelerinin hangi konulara odaklanılmış olduğunu ve hangilerinin hiç çalışılmamış olduğunu göstermiştir. Ulaşılan makalelerde “bilgi uçurma” konusunun daha çok “etik” konusuyla ve “etikle ilişkili konularla” (etik tutumlar, etik iklim, etik örgüt kültürü vb.) ilişkilendirilerek işlenmiş olduğu görülmüştür. Uluslararası yazın irdelendiğinde de özellikle dikkat çeken, birçok bilgi uçurma makalesinde “bilgi uçurma” konusunun “etik” ve “etikle ilişkili kavramlarla” (Chiu, 2003; Lindblom, 2007; Ray, 2006; Rothwell ve Baldwin, 2007) ilişkilendirilmiş olduğudur. Bu, yerel ve uluslararası yazındaki bilgi

uçurma makalelerinin, odaklanılan “etik” konusu açısından paralellik taşıdığını göstermektedir.

Ulaşılan makalelerin önemli bir kısmının (üçte birlik dilimin) bilgi uçurma kavramını tek başına incelemiş olduğu da dikkat çeken bulgulardandır. Yerel yazındaki bilgi uçurma makalelerinde bilgi uçurma konusu ile ilişkilendirilen konular açısından yönetim ve organizasyon bilim alanında etik konusunu, “örgütsel adalet” (6 makale), “kültür” (4 makale) ve “örgütsel bağlılık” (4 makale) konularının takip ettiği görülmüştür. Uluslararası yazında da “örgütsel adalet” (Seifert vd., 2010; Seifert vd., 2014; Ugaddan ve Park, 2019), “kültür” (Keenan, 2002; Sims ve Keenan, 1999; Tavakoli vd., 2003; Zhuang vd., 2005), ve “örgütsel bağlılık” (Caillier, 2015; Somers ve Kasal, 1994; Street, 1995) konularıyla ilişkilendirilmiş birden çok bilgi uçurma makalesine ulaşılmıştır.

Uluslararası yazında “bilgi uçurma” makalelerinin, yerel yazındaki odaklanılan konulara kıyasla, ek olarak “güven” (Lewis, 2011; Seifert vd., 2014) “etik liderlik” (Bhal ve Dadhich, 2011), “otantik liderlik” (Liu vd., 2015; Wong ve Laschinger, 2012), “dönüşümcü liderlik” (Caillier, 2015) “lider-üye etkileşimi” (Bhal ve Dadhich, 2011), “kontrol odağı” (Chiu, 2002), “kurumsal yönetim” (Callahan vd., 2002; Tippett, 2006) ve “iş tatmini” (Wong ve Laschinger, 2012) konularıyla da ilişkilendirilmiş olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda yerel yazında “bilgi uçurma” olgusunun bu konularla da ilişkili olarak işlenebileceği, ileride “bilgi uçurma” konusunda çalışmak isteyen araştırmacılara yapılabilecek önerilerdendir. Bu araştırmada irdelenen bütün kriterler doğrultusunda çizilmiş olan çerçeve, ileride “bilgi uçurma” konusunda çalışmak isteyen araştırmacılara son yıllarda ne tarz çalışmaların yapılabileceği ile ilgili fikir verebilir.

Ulaşılan 77 makalenin yarısına yakınının 15 yazar tarafından yazılmış olmasından yola çıkarak, ileriki çalışmalar için yazarların oluşturdukları ağını (co-authorship networks) ortaya çıkarılmasının önerilmesinin, bilgi uçurma konusunda çalışmak isteyen araştırmacılara eş-yazar (ortak-yazar) seçimi konusunda yardımcı olabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akıllı, H. S., Çam, S., Kılınc, S. ve Kızılboğa, R. (2013). Kamu personelinin etik ihlallerine verdikleri önem derecesi ve etik ihlallerin bildirim konusundaki görüşleri. *Sayıştay Dergisi*, 89(Nisan), 5-33.
- Aksu, A., Yılmaz, A. İ. ve Orçan, A. (2016). Denetimde bilgi uçurma. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(4), 1727-1748.
- Aktan, C. C. (2015). Organizasyonlarda yanlış uygulamalara karşı bir sivil erdem, ahlaki tepki ve vicdani red davranışı: Whistleblowing. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 19-36.
- Al, U. ve Coştur, R. (2007). Türk Psikoloji Dergisi'nin bibliyometrik profili. *Türk Kütüphaneciliği*, 21(2), 142-163.
- Al, U., Soydal, İ. ve Yalçın, H. (2010). Bibliyometrik özellikleri açısından *bilig*'in değerlendirilmesi. *Bilig*, 55, 1-20.
- Alp, M. (2014). Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Heinisch/Almanya Kararı ışığında whistleblowing (işçinin ifşa ve ihbarı) ve iş ilişkisinde ifade özgürlüğü. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 15(Özel Sayı), 385-422.
- Alparıslan, A. M. ve Ekşili, N. (2016). Gündemdeki liderlik konuları: Journal of Organizational Behavior dergisinde bibliyometrik bir analiz (2010-2015). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(16), 274-291.
- Alparıslan, A. M. ve Oktar, Ö. F. (2015). Türkiye'de lider-üye etkileşim kuramına dair makale kapsamındaki araştırmalar: Bibliyometrik bir içerik analizi. *Business and Economics Research Journal*, 6(1), 107-123.
- Alper, M. ve Çetin C. (2018). Liderlik türlerinin whistleblowing ilişkisinin avukatlar açısından incelenmesi. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 48-64.
- Armutlu, C. ve Arı, G. S. (2010). Yönetim modalarının yüksek lisans ve doktora tezlerine yansımaları: Bibliyometrik bir analiz. *ODTÜ Gelişme Dergisi*, 37(Nisan), 1-23.
- Arıslan, E. T. ve Kayalar, M. (2017). Kamu ve özel sektör çalışanlarının ifşa (whistleblowing) niyeti: Karşılaştırmalı bir analiz. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 19(32), 15-26.
- Atalay, M. Ö. ve Acuner, T. (2019). Etik ihlalleri bildirme niyeti üzerinde örgütsel adalet algısının rolü: Akademik personel üzerinde inceleme. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(1), 114-148.
- Atılğan, A. ve Koç, E. (2019). Whistleblowing: Türkiye'den iki örnek olay. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 41, 380-389.
- Ay, F. A. (2018). Adaletin olmadığı yerde ıslık çalamamak, örgütsel adaletin whistleblowing (ifşa etme) niyeti üzerine etkisi. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 10(4), 246-266.

- Ayaz, N. ve Türkmen, B. M. (2018). Yöresel yiyecekleri konu alan lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizi. *Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research*, 2(1), 22-38.
- Aydan, S. (2018). İhbarcılık: Bir kavram analizi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(41), 78-100.
- Aydan, S. ve Kaya, S. (2018). Sağlık sektöründe ihbarcılık: Bir üniversite hastanesinde çalışan hemşire ve sekreterler üzerine bir uygulama. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 21(1), 1-29.
- Aydın, U. (2003). İş hukuku açısından işçinin bilgi uçuşması (whistleblowing). *Sosyal Bilimler Dergisi*, 79-100.
- Baltacı, A. (2017a). Eğitim örgütlerinde bilgi uçuşma sürecinin yönetilmesi. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(7), 43-62.
- Baltacı, A. (2017b). Eğitim örgütlerinde bilgi uçuşma: Eğitim çalışanlarının bilgi uçuştukları kişi ve makamlar. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(23), 57-85.
- Baltacı, A. (2017c). Bilgi uçuşma: Kavram ve kuramsal temeller. *Anemon: Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 397-423.
- Baltacı, A. (2017d). Eğitim çalışanlarının bilgi uçuşma davranışlarının nedenlerine ilişkin görüşleri: Fenomenolojik bir yaklaşım. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 4(17), 1-28.
- Baltacı, A. ve Balcı, A. (2017). Bilgi uçuşmanın nedenleri: Nitel bir çalışma. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 53-67.
- Baraz A. B. ve Şivil H. (2019). Türk öğrencilerin meşru ihbarcılığa yönelik tutum ve niyetleri. *Stratejik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (SSAD)*, 3(1), 101-122.
- Başol, O. ve Karatuna, I. (2015) Örgütlerde olumsuz durumların ifşa edilmesi ve örgütsel iletişim ilişkisi. *Marmara Üniversitesi İİB Dergisi*, 37(2), 153-170.
- Bayrakçı, E. ve Kayalar, M. (2016a). Örgütsel bağlılık düzeylerine göre ifşa davranışının nitel araştırmayla incelenmesi. *Journal of Current Researches on Business and Economics*, 6(1), 15-42.
- Bayrakçı, E. ve Kayalar, M. (2016b). İfşa davranışının prososyal davranışlar bağlamında değerlendirilmesine yönelik teorik bir inceleme. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 7(15), 120-131.
- Bellek, M. ve Aykan, E. (2019). Örgütsel adalet algısının örgütsel ifşa niyetine etkileri ve iş stresinin aracılık rolü: Kayseri sağlık çalışanları üzerinde bir araştırma. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(98), 247-264.
- Benckendorff, P., and Zehrer, A. (2013). A network analysis of tourism research. *Annals of Tourism Research*, 43, 121-149.

- Bhal, K. T. and Dadhich, A. (2011). Impact of ethical leadership and leader-member exchange on whistle blowing: The moderating impact of the moral intensity of the issue. *Journal of Business Ethics*, 103, 485-496.
- Birinci, H. G. (2008). Turkish Journal of Chemistry'nin bibliyometrik analizi. *Bilgi Dünyası*, 9(2), 348-369.
- Bozkuş K. (2019). Öğretmen adaylarının bilgi uçurma eğilimleri. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 12(1), 97-115.
- Broadus, R. N. (1987). Toward a definition of 'bibliometrics'. *Scientometrics*, 12(5-6), 373-379.
- Caillier, J. G. (2015). Transformational leadership and whistle-blowing attitudes: Is this relationship mediated by organizational commitment and public service motivation. *The American Review of Public Administration*, 45(4), 458-475.
- Callahan, E. S., Dworkin, T. M., Fort, T. L. and Schipani, C. A. (2002). Integrating trends in whistleblowing and corporate governance: Promoting organizational effectiveness, societal responsibility and employee empowerment. *American Business Law Journal*, 40, 177- 215.
- Candan, H. ve Kaya, T. P. (2015). İhbarcılık (whistleblowing) ve algılanan örgütsel destek arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik bir kamu kurumunda araştırma. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5(2), 305-330.
- Celep, C. ve Konaklı, T. (2012). Bilgi uçurma: Eğitim örgütlerinde etik ve kural dışı uygulamalara yönelik bir tepki. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 65-88.
- Cemaloğlu, N. ve Akyürek, M. İ. (2017). Örgütlerde whistleblowing (bilgi uçurma). *Turkish Journal of Educational Studies*, 4(3), 123-142.
- Chiasson, M., Johnson, G. H. ve Byington, J. R. (1995). Blowing the whistle: Accountants in industry. *The CPA Journal*, 65(2), 24-27.
- Chiu, R. K. (2002). Ethical judgment, locus of control and whistleblowing intention: A case study of Mainland Chinese MBA students. *Managerial Auditing Journal*, 17(9), 581-587.
- Chiu, R. K. (2003). Ethical judgment and whistleblowing intention: Examination the moderating role of locus of control. *Journal of Business Ethics*, 43, 65-74.
- Cobo, M. J., López-Herrera, A. G., Herrera-Viedma, E., and Herrera, F. (2011). Science mapping software tools: Review, analysis, and cooperative study among tools. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 62(7), 1382-1402.
- Çaylan, D. Ö. (2014). Stratejik girişimcilik alanına ilişkin bibliyometrik bir değerlendirme. *Girişimcilik ve İnovasyon Yönetimi Dergisi*, 3(2), 61-80.

- Çetin, Ç. K. ve Çaylan, D. Ö. (2015). Stratejik yönetim yazınının entelektüel yapısında değişim: 2001-2013 yılları arası bibliyometrik bir değerlendirme. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 29(1), 101-120.
- Çetinel, M. H. ve Taslak, S. (2017). Çalışanların ihbarcılık (whistleblowing) eğilimi ile örgütsel adalet algısı ilişkisinin kavramsal boyutu. *Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 78-97.
- Çetinel, M. H. ve Taslak, S. (2019). Çalışanların kişilik özellikleri ile ihbarcılık (whistleblowing) eğilimleri arasındaki ilişki üzerinde örgütsel adalet algısının aracılık rolü. *International Journal of Academic Value Studies (Javstudies)*, 5(1), 46-72.
- Çiftci, B. (2017). Türkiye’de toplumsal kültürün örgütlerde ihbarcılık üzerine etkisi: Hofstede’ in kültürel boyutlar teorisi bağlamında bir değerlendirme. *International Journal of Academic Value Studies (Javstudies)*, 3(10), 147-166.
- Çiftci, B. ve Çiftci, Y. (2017). Muhasebe meslek etiği düzenlemeleri çerçevesinde ihbarcılık. *International Journal of Academic Value Studies (Javstudies)*, 3(11), 106-125.
- Çiğdem, S. (2013). Büro yönetiminde whistleblowing ve etik ilişkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(Büro Yönetimi Özel Sayısı), 93-109.
- Çolak, H. E. E. ve Genç E. (2018). Öncülleri ve sonuçları bağlamında “Whistleblowing: Sorun bildirme”. *Muhasebe ve Denetim Bakış*, 18(55), 41-58.
- Demirbulat, Ö. G. ve Dinç, N. T. (2017). Sürdürülebilir turizm konulu lisansüstü tezlerin bibliyometrik profili. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(2), 20-30.
- Demirci S. ve Erigüç, G. (2019). Sağlık yönetimi literatüründe ihbar etme üzerine yürütülen çalışmaların incelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8(1), 25-34.
- Demirtaş, Ö. (2014). İşyerlerinde olumsuz durumları ifşa etmenin etik iklim üzerindeki etkisi: Yıldırma algısının moderatör rolü. *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 43(1), 136-156.
- Demirtaş, Ö. ve Biçkes, D. M. (2014). Makyavelizm’in olumsuz durumları ifşa etme niyeti üzerindeki etkisi: Bir alan çalışması. *İş, Güç, Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 16(2), 98-112.
- Dozier, J. B., and Miceli, M. P. (1985). Potential predictors of whistle-blowing: A prosocial behavior perspective. *Academy of Management Review*, 10(4), 823-836.
- Elliston, F. A. (1982). Anonymity and whistleblowing. *Journal of Business Ethics*, 1(3), 167-177.
- Erdost, H. E. ve Çolak, M. (2004). Örgüt içi “sorun bildirme” konusuna kültürlerarası bakış: Türkiye - ABD örneği. *Verimlilik Dergisi*, 2, 69-84.
- Ertürk, A. (2016). Ortaöğretim kurumlarında bilgi uçurma ve örgütsel vatandaşlık davranışı arasındaki ilişki. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 1-22.

Esen, E. ve Kaplan, H. A. (2012). İşletmelerde ahlaki olmayan davranışların duyurulması (whistleblowing). *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(2), 33-52.

Fettahlıoğlu, Ö. O. ve Demir, S. (2014). Konuşma hürriyetinin yanında sessiz kalma seçeneği: Üniversite akademik personelinin örgütsel sessizlik ve whistleblowing (ifşa etme) hakkındaki görüşleri. *Akademik Bakış Dergisi*, 45(Eylül), 27-52.

Gerçek, H. (2005). Mühendislikte etik sorunların ele verilmesi. *Madencilik*, 44(4), 29-38.

Gökçe, A. T. (2014a). Öğretmenlerin farklı bilgi uçurma tercihlerinde belirleyici olan değer yönelimleri. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 1-11.

Gökçe, A. T. (2014b). Okullarda bilgi uçurma: İş doyumu ve örgütsel bağlılık ilişkisi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 261-282.

Gökçe, A. T. ve Alataş, H. (2015). Öğretmenlerin istenmeyen yönetici davranışlarına yönelik tepkileri: bilgi uçurma mı? Sessiz kalma mı?. *Bilgisayar ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(6), 99-116.

Gökçe, A. T. ve Oğuz, E. (2015a). Öğretmenlerin bilgi uçurma tercihleri ile kültürel değerleri arasındaki ilişki. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 51-64.

Gökçe, A. T. ve Oğuz, E. (2015b). Öğretmen adaylarının farklı bilgi uçurma (whistle-blowing) tercihlerinde belirleyici olan kültürel değerler. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, 5(1), 55-69.

Gündüz, Ş. (2018). İşletme disiplinde Türkçe dili kullanılarak yapılan araştırmalarda yaşanan çeviri sorunsalı: Çeviri sorunu yaşanan bazı sözcükler için terminolojik bir çalışma. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 14(1), 297-310.

Hacker, A. (1978). Loyalty and the whistleblower. *Across the Board*, 15(11), 4-9.

Hancıoğlu, Y. ve Tekin, E. (2017). Ulusal İşletmecilik ile Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongrelerinde yayımlanan araştırmaların bibliyometrik profili: Stratejik yönetim yazını üzerine bir inceleme. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 16. UİK Özel Sayısı, 87-100.

Hood, W. W., and Wilson, C.S. (2001). The literature of bibliometrics, scientometrics and informetrics. *Scientometrics*, 52(2), 291-314.

Hotamışlı, M. ve Efe, D. (2015). Duygusal zekâ ve liderlik ilişkisi bağlamındaki çalışmaların bibliyometrik analiz ile incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi İİBF Dergisi*, 19(1), 101-121.

<https://www.springer.com/journal/10551>; Erişim Tarihi: 10.03.2020

Jubb, P. B. (1999). Whistleblowing: A restrictive definition and interpretation. *Journal of Business Ethics*, 18, 77-94.

Kaplan, Ç. ve Güven A. (2017). Yerel yönetimlerde örgütsel bağlılık ve whistleblowing. *Turan-Sam Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi*, 9(36), 41-51.

- Karadal, H., Akyazı, T. E., Sunman, G., Güvenç, K. ve Koca, M. F. (2016). Personel güçlendirmenin ihbarcılığa etkisinde örgütsel bağlılığın aracılık rolü üzerine bir araştırma. *Eurasian Academy of Sciences Social Science Journal*, 1, 106-114.
- Kartal, Y. ve Sipahi, H. (2018), Whistleblowing ile mobbing ilişkisi: Kavramsal bir bakış ve çözüm önerileri. *International Journal of Management and Administration*, 2(4), 119-134.
- Kavkacı Z. ve Yeşiltaş M. (2018). Etik örgüt kültürünün sorun bildirme davranışına etkisi: Ankara ilinde faaliyet gösteren dört ve beş yıldızlı otellerde uygulama. *Turizm Akademik Dergisi*, 5(2), 85- 96.
- Kaygısız, E. G., Çelik, A. ve Kaplan, M. (2018), Aile işletmelerinde kayırmacılığın bilgi ifşa üzerine etkisi: Konya ilinde bir araştırma. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 5(27), 2997-3005.
- Kaygısız, E. G., Çelik, A. ve Kaplan, M. (2019). Aile işletmelerinde bilgi ifşası: Kavramsal bir değerlendirme. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 6(33), 580-586.
- Keenan, J. P. (2002). Whistleblowing: A study of managerial differences. *Employee Responsibilities and Rights Journal*, 14(1), 17-32.
- Keleş, H. N. ve Özkan, T. K. (2015). Örgütsel özdeşleşme ve whistleblowing ilişkisi. *Research Journal of Business and Management*, 2(4), 498-506.
- Kırkbeşoğlu, E., Sözen, H. C. ve Kurt, E. (2015). Türkiye’de örgüt kuramı çalışmalarının bibliyometrik profili: Atıf ağlarının dönemsel karşılaştırması. *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 52(Mart), 109-136.
- Kozak, M. A. ve Şahin, S. (2018). Bilgi ifşası (whistleblowing) ve etik ikilem üzerine çıkarımlar. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 29(1), 31-38.
- Kördeve, M. K. (2017). Özel sektör sağlık çalışanlarında etik tutum ile whistleblowing arasındaki ilişki. *Sağlık Yönetimi Dergisi*, 1(2), 51-61.
- Kurnaz, N., Ercan, C. ve Kestane, A. (2018). Muhasebe bilgi kalitesi ekseninde iç denetim ve bilgi ifşası (whistleblowing) ilişkisi. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(1), 150-169.
- Lewis, D. (2011). Whistleblowing in a changing legal climate: Is it time to revisit our approach to trust and loyalty at the workplace?. *Business Ethics: A European Review*, 20(1), 71-87.
- Lindblom, L. (2007). Dissolving the moral dilemma of whistleblowing. *Journal of Business Ethics*, 76(4), 413-426.
- Liu, S., Liao, J. ve Wei, H. (2015). Authentic leadership and whistleblowing: Mediating roles of psychological safety and personal identification. *Journal of Business Ethics*, 131(1), 107-119.
- Mercan, N. (2015). Ajzen’in planlanmış davranış teorisi bağlamında whistleblowing (bilgi ifşası). *Sosyal ve Beşeri Bilimleri Dergisi*, 7(2), 1-14.

- Mercan, N., Altınay, A. ve Aksanyar, Y. (2012). Whistleblowing (bilgi ifşası, ihbar) ve yolsuzlukla mücadelede iç denetimin değişen ve gelişen rolü. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 167-176.
- Meriç A. ve Elden B. (2019). Muhasebe hilelerinin ortaya çıkarılmasında whistleblowing'in önemi ve muhasebe öğrencilerinin whistleblowing tercihleri: Kayseri üniversitesi örneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(62), 1495-1503.
- Mesmer-Magnus, J. R. and Viswervaran, C. (2005). Whistleblowing in organizations: An examination of correlates of whistleblowing intentions, actions and retaliation. *Journal of Business Ethics*, 62, 277-297.
- Miceli, M. P., and Near, J. P. (1985). Characteristics of organizational climate and perceived wrongdoing associated with whistleblowing decisions. *Personnel Psychology*, 38, 525-544.
- Miceli, M. P., and Near, J. P. (2005). Standing up or standing by: What predicts blowing the whistle on organizational wrongdoing. *Personnel and Human Resources Management*, 24, 95-136.
- Nartgün Ş. S. ve Kaya, A. (2017). Öğretmenlerin bilgi uçurma davranışları ve bilgi uçurma nedenleri ile bireysel değerleri arasındaki ilişki. *The Journal of Academic Social Science Studies (JASSS)*, 54(1), 65-89.
- Near, J. P., and Miceli, M. P. (1985). Organizational dissidence: The case of whistle-blowing. *Journal of Business Ethics*, 4(Pre-1986), 1-16.
- Near, J. P., and Miceli, M. P. (1995). Effective whistle-blowing. *Academy of Management Review*, 20(3), 679-708.
- Özaslan, G. ve Ünal, A. (2016). Öğretmenlerde açığa çıkarma davranışı: Mevcut durum ve öneriler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 22(3), 321-350.
- Özler, D. E., Şahin, M. D. ve Atalay, C. G. (2010). Teorik bir çerçevede whistleblowing-etik ilişkisi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 169-194.
- Polat, C., Sağlam, M. ve Sarı, T. (2013). Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi'nin bibliyometrik analizi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 27(2), 273-288.
- Ray, S. L. (2006). Whistleblowing and organizational ethics. *Nursing Ethics*. 13(4), 438-445.
- Rothwell, G. R. and Baldwin, J. N. (2007). Ethical climate theory, whistle-blowing, and the code of silence in police agencies in the state of Georgia. *Journal of Business Ethics*, 70(4), 341-361.
- Sayğan, S. ve Bedük, A. (2013). Ahlaki olmayan davranışların duyurulması (whistleblowing) ve etik iklimi ilişkisi üzerine bir uygulama. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 28(1), 1-23.
- Seifert, D. L., Stammerjohan, W. W., and Martin, R. B. (2014). Trust, organizational justice, and whistleblowing: A research note. *Behavioral Research in Accounting*, 26(1), 157-168.
- Seifert, D. L., Sweeney, J. T., Joireman, J., and Thornton, J. M. (2010). The influence of organizational justice on accountant whistleblowing. *Accounting, Organizations and Society*, 35(7), 707-717.

Sims, R. L., and Keenan, J. P. (1998). Predictors of external whistleblowing: Organizational and intrapersonal variables. *Journal of Business Ethics*, 17, 411-421.

Sims, R. L., and Keenan, J. P. (1999). A cross-cultural comparison of managers' whistleblowing tendencies. *International Journal of Value-Based Management*, 12(2), 137-151.

Somers, M. J., and Casal, J. C. (1994). Organizational commitment and whistle-blowing: A test of the reformer and the organization man hypotheses. *Group & Organization Management*, 19(3), 270-284.

Street, M. D. (1995). Cognitive moral development and organizational commitment: Two potential predictors of whistle-blowing. *Journal of Applied Business Research (JABR)*, 11(4), 104-110.

Taş, F. ve Antalyalı, Ö. L. (2015), Kamu hastanelerinde ve özel hastanelerde çalışan hemşirelerin izharcılık (whistleblowing) tutumları. *MAKÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(3), 34-54.

Tavakoli, A. A., Keenan, J. P. and Crnjak-Karanovic, B. (2003). Culture and whistleblowing: An empirical study of Croatia and United States managers utilizing Hofstede's cultural dimensions. *Journal of Business Ethics*, 43(1-2), 49-64.

Temizkan, S. P., Çiçek, D. ve Özdemir, C. (2015). Sağlık turizmi konusunda yayınlanan makalelerin bibliyometrik profili. *International Journal of Human Sciences*, 12(2), 394-415.

Tippett, E. C. (2006). The promise of compelled whistleblowing: What the corporate governance provisions of sarbanes oxley mean for employment law. *Employee Rights and Employment Policy Journal*, 11, 1-47.

Topgül, S. (2018). Demografik özelliklerin whistleblowing (bilgi uçurma) davranışı üzerindeki etkisi ve kamu kurumları üzerine bir araştırma. *Verimlilik Dergisi*, 4, 153-183.

Tosunoğlu, B. (2019). Bilgi uçurmanın psikolojik dayanıklılık üzerindeki etkisi: TR90 bölgesi muhasebe meslek mensupları örneği. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Elektronik Dergisi*, 10(Ek Sayı), 170-180.

Toytok, E. H. ve Gezen, M. O. (2018). Örgütlerde pozitif psikolojik sermaye ve bilgi uçurma: Bir ilişkisel tarama araştırması. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 5(25), 1974-1982.

Tunç, H. S. ve Gökçe, A. T. (2018). Okul yöneticilerinin Alo 147 hakkındaki görüşlerinin bilgi uçurma açısından değerlendirilmesi. *Anemon: Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(4), 477-487.

Turan, B. ve İpçioğlu, İ. (2018). Planlı davranış teorisi ile whistleblowing niyetinin incelenmesi: Sağlık sektörü çalışanları üzerinde bir araştırma. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, 17. UİK Özel Sayısı, 147-166.

Ugaddan, R. G., and Park, S. M. (2019). Do trustful leadership, organizational justice, and motivation influence whistle-blowing intention? Evidence from federal employees. *Public Personnel Management*, 48(1), 56-81.

- Uğur, S. S. ve Özdemir, L. (2019). Onlarda “whistleblowing” peki ya bizde? Kavramsal bir araştırma ve bir öneri, *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi (ASOS Journal)*, 7(89), 71- 79.
- Uyar, S. ve Yelgen E. (2015), Bilgi ifşası (whistleblowing) ve denetim. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 13(1), 85-106.
- Ünkaya, G. ve Dursun, G. D. (2018). İç kontrol sisteminin etkinliği arttırmada bilgi ifşası modelinin kurulması. *Muhasebe ve Denetime Bakış*, 55, 15-24.
- Üsdiken, B. ve Pasadeos, Y. (1992). Türkiye’de yayımlanan yönetimle ilgili makalelerdeki atıflar üzerine bir inceleme. *Amme İdaresi Dergisi*, 25(2), 107-134.
- Weber, R. P. (1990). *Basic content analysis* (Second Edition). London: Sage Publications.
- Wong, C. A., and Laschinger, H. K. (2012). Authentic leadership, performance, and job satisfaction: The mediating role of empowerment. *Journal of Advanced Nursing*, 69(4), 947-959.
- Yaraş, Z. (2019). Whistleblowing ve etik çatışması: Etik ikilemler çerçevesinde Vignette tekniği ile nitel bir değerlendirme. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(6), 667-673.
- Yazarken, H. ve Yılmaz, Z. (2016). Muhasebe dersi alan lisans öğrencilerinin ahlaki olmayan davranışların duyurulmasına yönelik tutumları: Ordu Üniversitesi’nde bir uygulama. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 18(4), 945-972.
- Yener, S. (2018). İşgören sesliliğinin tükenmişlik ve bilgi uçurma arasındaki ilişkide düzenleyici rolü. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 16(31), 217-236.
- Yıldız, H. ve Tani, E. (2018). Bilgi uçurma davranışının öncülleri ve sonuçları. *Küresel İktisat ve İşletme Çalışmaları Dergisi (GJEBS)*, 7(14), 53-67.
- Yılmaz, E. Z. ve Bayram, A. (2019). Sağlık çalışanlarında örgütsel vatandaşlık davranışı ile etiksel ifşa arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 253-274.
- Yılmaz, G. (2017). Restoranlarda bahşiş ile ilgili yayınlanan makalelerin bibliyometrik analizi. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(2), 65-79.
- Yozgat, U. ve Kartaltepe, N. (2009). Ulusal yönetim ve organizasyon kongre kitaplarında yer alan bildirimlerin bibliyometrik profili: Örgüt teorisi ve örgütsel davranış bildirimleri üzerine bir araştırma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 4(1), 149-165.
- Yürür, S. ve Nart, S. (2016). Örgütsel adalet algısı kamu çalışanlarının ihbar etme niyetinin belirleyicisi midir?. *Amme İdaresi Dergisi*, 49(3), 117-148.
- Zhuang, J., Stuart, T. and Miller, D. L. (2005). Examining culture’s effect on whistle-blowing and peer reporting. *Business & Society*, 44(4), 462-486.